

گزارش دستاوردها و چالش‌های وزارت امور خارجه در دولت یازدهم

۲۳ ماه مذاکره

دولت یازدهم در شرایطی فعالیت خود را آغاز نمود که پرونده هسته‌ای به عنوان مهم‌ترین چالش سیاست خارجی در سال‌های گذشته، شرایط دشواری را برای کشور ایجاد کرده و جامعه نسبت به نتایج و دستاوردهای مذاکرات با شیوه‌های گذشته دچار تردید شده بود. اوج این حساسیت را در مناظرات انتخابات ریاست جمهوری در سال ۱۳۹۲ شاهد بودیم که همه نامزدها در مناظرات انتخاباتی، روی این موضوع تمرکز و اولویت خود را در صورت پیروزی، به نتیجه رساندن این مشکل اعلام نمودند.

پس از روی کار آمدن دولت یازدهم، دستگاه دیپلماسی تمام ظرفیت و توان خود را در جهت آغاز مذاکرات جدی با طرف‌های خود در گروه ۵+۱ قرار داد. مذاکرات فشرده با قدرت‌ها با هدف نیل به توافق با حفظ شأن، پرستیژ و حقوق کشور، در نوع خود تجربه و الگوی نوینی بود که اعتبار و وزن بالایی به سیاست خارجی و دستگاه دیپلماسی جمهوری اسلامی ایران بخشید. حضور پی در پی و مستمر وزرای خارجه شش قدرتی جهانی در پای میز مذاکرات که در تاریخ دیپلماسی نوین کم‌نظیر بود، انعکاس وسیعی در جهان داشت و الگوی ایرانی برای دستیابی به توانمندی صلح‌آمیز هسته‌ای را به رخ جهانیان کشید. در نهایت پس از ۲۳ ماه مذاکرات فشرده و مستمر، در تیرماه ۱۳۹۴ و کمتر از دو سال از شروع به کار دولت، توافق تاریخی میان جمهوری اسلامی ایران و شش قدرت بزرگ بر سر برنامه جامع اقدام مشترک به دست آمد و پایانی بر یک دهه مناقشه و بحران ساختگی علیه ملت ایران را رقم زد. رهبر معظم انقلاب در توصیف تیم مذاکره‌کننده از صفات امین، غیور، شجاع و متدین استفاده کردند و بر امینانه بودن مذاکرات مهر تایید زدند. تأملی در ابعاد خارجی و داخلی این توافق، می‌تواند ابعاد مهم این دستاورد دستگاه دیپلماسی را نمایان سازد. در بعد خارجی، بی‌اثر ساختن شش قطعنامه الزام آور شورای امنیت ذیل فصل هفتم منشور ملل متحد (که کشور را بالقوه در موقعیت بسیار خطرناک و آسیب‌پذیری قرار داده بود)، و از سوی دیگر، ظرفیت داخلی کشور در مدیریت و انسجام گروه‌ها و سلايق برای پشتیبانی از نمایندگان خود در مذاکرات و حس اعتمادی که دستگاه دیپلماسی در افکار عمومی مردم ایران ایجاد نمود، را می‌توان از نکات مهم قابل ذکر در این زمینه دانست.

در این گزارش، علاوه بر موضوع برجام، به دیپلماسی دوجانبه، دیپلماسی چندجانبه، خدمات کنسولی و امور ایرانیان، چالش‌های دستگاه دیپلماسی و برنامه‌های راهبردی کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت این وزارتخانه پرداخته شده‌است.

برای دریافت و مطالعه متن کامل این گزارش از لینک زیر استفاده کنید.